

KIADÓ HIVATAL:

zikes Antalkönyvnyomdája, hova az előzetes pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatali érdeklő közlemények küldendők.

Nyitási díj egy or közlési díja 10 kr. Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 frt. — kr
Félévre . 2 frt 50 kr
Negyedévre 1 frt 25 kr

SZERKESZTŐSEG.

Beliczey-ut, 15. szám
hova a lap szellemi kr
szét illető közlemények
küldendők.

Kéziratok nem
adatnak vissza

Szent István napja.

Ünnepet jelez holnapra a kalendárium vörös betűje. Ünnepe van a róm kath. egyháznak, a mely I-ső István királyunkban a szentet is tiszteli; de ünnepe van e hazában minden honpolgárnak, kiknek szívében a vallás és nemzetiségi fanatismus gyökeret nem vert.

Szent István király napja nemzeti ünnep. Így rendeli a közel mult évi törvényhozás, a mely szép intentiója által a böles király iránti köteles tiszteletnek akar érvényt szerezni.

S mi indította a törvényhozást arra, hogy egy ezelőtt 856 esztendővel jobb létre szenderült koronás király névnapját év századok mulva nemzeti ünneppé emelje s annak megünlését törvényesen kötelezővé tegye?

A hálás tisztelet.

E pár szóban össze van foglalva összes dokumentálása a törvényhozói műveltetnek mely egyfelől az alábbiakban gyökeredzik.

Magyar ember előtt ugyanis fölösleges lett volna törvényes eszközöz nyulni első koronás királyunk nevének megünnepelésért, mert a magyar feltétlen tisztelője az ő királyainak; de vannak e hazának olyan nemzetiségei is, melyek minden nemzeti kegyeletet, szokást ignorálva, a hol csak lehet arra törekszenek, hogy a törzs nemzettel ellentétbe jöjjenek.

E tüntetés tapasztalható volt különösen addig, míg a törvény nem utasította a népet arra, hogy Szt. István napját is meg kell ünnepegni.

Más részről találkoztak jó hazafiak, kikről tudva van, hogy hazáért, királyért lelkesülnek; de ezek csupán felekezeti elfogultságból Szt. István napját sem méltatták többre, mint az évek bármelyik közönséges napját.

Részben ez okok alapján rendeltetett el

Szt. István ünnepének nemzeti jellegű megtartása, a mely eddig sok helyen mellőzött; sőt városunk sem mutatta — a katolikus egyház kivételével — ünnepi jelét Szt. István napjának, pedig hát a szarvasi népet nem lehet arról vádolni, hogy a jeles nagyoktól kellő tisztelet nyilvánítását külsőségekben megvonná.

Hogy ki volt Szt. István, hogy mit tett a nemzetért, azt fölösleges tárgyalni e helyen, mert a magyar történelem szó és írásbeli hagyományok alapján eléggé megvilágítja.

A ki az idők tükrébe betekint I. István érdemeit tényleni látja a klió lapjain.

Valamint a zsidó nemzet büszkeséggel mutat az ő böles Salamon királyára; épen úgy hivatkozhatunk mi magyarok is Szt. István királyunkra, kinek böles intézményei, rendeletei mai napon is alkotmányos életünknek vezérfonalát képezik.

Árpád a honalapító nekünk hazát szerzett, István Király azt számunkra biztosította. Böles alkotásai századokra terjednek. Különösen közigazgatási szervezetünk mai napon is Szt. István rendeletein alapszik.

Szt. István sokat fáradozott, sokat tett nemzete boldogításáért, s habár korunk távol is esik az ő uralkodási idejétől, nem illik közönyösen venni azt a napot, mely az ő áldott emlékének van szentelve.

Kövessük azért azon hazafias zárandokok példáját, kik ezrenként sietnek a fő és szék városba, hogy a dicső király áldott jobbja előtt leróják a kegyteljes hála tiszteletet azzal szemben, ki első apostoli koronás feje volt a magyar nemzetnek.

Ha pedig időnk és módunk a tisztelet nyilvánítás ezen nemétől visszatart, úgy saját

otthonunkban szenteljük meg névnapját annak, ki böles törvényhozója volt a magyarnak.

Ezt magával hozza a hazafias kötelesség!

*

Gazdáinkhoz.

Földmivelő állam vagyunk s fentartásunk támaszát csaknem egészben a föld képezi. S ha a természet szeszélye játszik velünk mint ez évben is s kiméletlenül teszi tönkre a gazdálkodó reményét: felüti nálunk a fejét a kétségbeesés. Gabonatermésünk nem ad még ijesztő képet, mert a gyenge termés csak kis részét érinti az országnak s van raktározott és magtározott mult évi fölösleg; hanem a földművelés egyik ágát, az állattenyésztést teszi tönkre ez évben a takarmányhiány, mely országossá vált a nagy szárazság következtében. Szénatermésünk kevés, sarju semmi, tengeriszár az Alföld legnagyobb részén igen csekély s a szalmahozam talán elég lesz tüzelő anyagul, míg takarmányozásra s így alomul is alig jut belőle. Általános a panasz, a sopánkodás s részben jogos is, mert az alom hiányában szenved a föld ereje s a jövő termés meg fogja ezt érezni.

Részben, ismételjük s ezt hangsúlyozzuk is, mert nem minden van rendben a gazdalközönség munkálkodásában sem, ezt be kell ismerniök önmaguknak is. Nagy darab földterületeken alig találunk mesterséges takarmányt s nyilván feltűnik a fűtermésre való támaszkodás. Azt a csekély mennyiséget, mit jobbadán zölden lekaszálván akkor etetnek fel a jószággal, mikor terhesebb és hosszadalmasabb munkára kell azt szoritani, nem vehető takarmány számba, s a mi belőle annak

TÁRZA.

A szarvasi önkéntes tűzoltók nyári mulatsága.

Szarvas, 1894. augusztus hó 12.

Köztudomású dolog, hogy nem nagy véleménynyel voltunk nemes Szarvas város társas életéről, valamint az is, hogy ennek nem átalottunk egy párszor kifejezést is adni. Az, hogy beverték érte a fejünket, nem tartozik a dologra, ismert szókimondó természetünk pedig kizárja azt, mintha e most elmondandó dícsihymnusunk a fejbeverés következménye volna.

A mult vasárnap mintha egészen kieserlített volna Szarvas külsejét úgy nézett ki, ünnepélyes arcczal járkálnak fel s alá az utcán az uniformiros tűzoltók meglátszott tekintetükből az, hogy ma ők a nap hősei, ma van az ő mulatságuk.

Nagy csapat idegen érkezett a városba, hogy a mulatságban részt vegyen, eljöttek Mezőtur és Orosháza a tűzoltó testületének kiküldöttjei, kik meglepetve nézték a nagy sorakozást, mit a szarvasi collegák rendeztek a városháza udvarán. Imposans menetben zene szó mellett vonultak a grófi kastély felé ahol a szeretetre méltó főparancsnok Gróf Bolza Géza a csatlakozott hozzájuk, illetve vette át a fővezényletet és vezette a csapatot a károlyi kert lombos fái alá, hol az igen szépen feldisztatott tánc hely már

Minden rendben volt! tüzes vérű tűzoltóinknak lábai már maguktól kezdtek rángatózni és feszült figyelemmel lesték a kocsikat, a melyek a tánczosokat voltak hozandók, de fájdalom egyszerre csak Jupiter Plus megeresztí az ég esatornáit és szegény tűzoltók a miért olyan ellenségei a tűznek, kapnak vizet: azaz nyakuk közzé egy bőséges sprizert.

De mint mindennek úgy ennek is vége leve, a fellegek elvonultak, a nap ha fent lett volna az égen ki is süttött volna, s a tűzoltók „Audaces fortuna juvat” kiállással elfoglalták az őrhelyeket a kapuknál.

Négy tüzes vérű paripa hoz két kocsit, az elsőben a főparancsnok ifju neje, a csákói pusztá szép urinőjével, a tűzoltó torkok őljent harsognak és a szemfüles segédtsit leemeli a kocsiból a bájos grófnét és karján kíséri a köröndbe, ahol gyönyörű keleti szőnyegek sátor van a grófi család részére felállitva.

Hullámszik a nép a tánchely porondján, a barna fiúk rárántják a lélek emelő csárdást s megkezdődik a tánc, s mintha csak előleges össze beszéls volna, a tánc rendező egy lilium arcú tüzes barna szemű kis leánykával kezd meg a táncot talán éppen azért vele, mert a kis leány is először táncol nyilvános mulatságon. A zene csak tovább szól, lelkesül mindenki, a széles jó kedv mindenütt ott üll az arczokon, amit örömmel néz a szelid főparancsnok s úgy örül, hogy népe jól mulat.

A másik köröndben vigan poharznak azok, akik Terpsihorenak nem akarnak áldozni, de előbb utóbb ezek közzül is kiválanak többen, kik nem állhatják

meg, hogy ne táncoljanak s a mi a legkülönösebb, hogy egy böles és komoly philosopter, ki eddig azt magyarázta, hogy a tánc nem egyéb mint pozitív és negatív villamosságának az aesthetika szabálya szerinti találkozás a frak, klak, lak, uniformis, atlasz cipő, parket, csillár lampion közepette, de mikor a tánczosokat látja, nem állhat ellent és nagy elhatározással mondja, táncoljunk hát mi is egy kis koru nőnemű emberrel egy polkának csufolt körfutamban, s neki indul és polkázik, ugrál reggelig.

Tessék felállani a négyeshez szól a komandó, és szépen sorakozik a tánckedvelők serege két colonban a főparancsnok bájos nejjével visavis vele a csákói pusztá szép virága, de niini fordított most a viszony, eddig a főparancsnok commandirozott segédtsitjének, most pedig ez commandirozza a főparancsnokot is és pedig a függelem sértés veszélye nélkül.

Oly nagy volt a tánckedv, hogy szünórát sem akartak tartani, de talán nem is volt; táncoltak azért, míg a nagytemplom reggeli harangszava a templomba nem hívta a hívöket.

A szerkesztőségünkben egy kesztyű van letéve, piczi parányi kezeckéről, átható Chery Blossom illattal. Az igazolt tulajdonossa átveheti a szerkesztőségben, ha pedig ezt nem tenné meg, a becsületes megtalálónak fog vissza adatni ki megfogadta — miután sejtja a tulajdonosát — hogy a legnagyobb élvezetek között fogja azt kocsonyának főzve a tűzoltó mulatság emlékére emlékebe megenni.

MARS.

vehető — vagyis a szárított here, lucerna, stajer, csalamádé, mind szép kevés a marha-állomány arányában. Gondoskodni kell tehát idejében a gazdának arról, hogy az esetleges aszály vagy más elemi csapás ne hagyja elhullni marháit — éhségben.

Minden takarmánynak természetes élettője az eső s hasztalan vetünk, ha nem termékenyítik azt meg a felhők. Ez igaz és mégis ezzel szemben is meg kell tennie a gazdának a kötelességét. Válassza meg a növényt, mely ellenálló képességgel bír a hősséggel szemben, s melynek egy-két éji harmat elegendő nedvtápot ad s vesse azt a földjébe. Válassza meg az időt a vetésre s szórja be tavaszi esőzések idején búzavetését stajerral, luczernával s ha csak egyetlen esőt kap a tarlóföld, bőven ugyan nem, de tisztességesen megfizeti az a fáradságot. Miért is hever az a tarlóföld üresen? Hogy csupán szedert teremjen a kanász-gyerekeknek? De van még egy takarmánynövény, mit kisebb birtokosaink nem ismernek. Nem kísérlették meg s ha megkísérlik vala, a volt kétszeri csekély eső után, ma petrenczékkel rakja meg tarlóföldjüket.

Ez az őszibükköny; hasonlít az itt természetű bükkönyhöz, de szára erősebb, vastagabb, buján nő, s egy méter magasságot elér. Magja borsószem nagyságú s tisztán, zab nélkül vetendő. Megelékszik bármily talajjal s gyökere megjavítja a földet. Vethető tiszta földbe tavasztól augusztusig s őszinek azért nevezik, mert őszel érik. Lehet vetni aratás után a tarlóföldbe s ha csak egyszer megázik nyáron át a talaja, kétszer meglehet kaszálni s egy darabkát meghagyva, bő magtermést ad. Kitűnő tápanyag a szarvasmarháknak, de a ló is szívesen megeszi mint szárított takarmányt.

Dunántúl nincs földesgazda, ki silány dombos földjén ne természetén ezt a takarmányt.

Igaz, az ez évben volt aszály és így a takarmány-hiány remélhetőleg nem ismétlődik a jövőben, de jobb az előrelátás s a takarmány biztosítása.

A fenyvesek hazájából.

Tusnád, 1894. augusztus hó 10.

Ha a test kifárad a mindennapi munkában; ha a lélek, a szív nyugalom után vágyodik; ha az elzsibbadt, eltompult érzékek elfáradva az élet idegrontó harezáiban, pihenni óhajtának: Keresd fel a fenyvesek hazáját, a székely föld e kis kies furdőhelyét, keresd fel Tusnád ot és lelked megpihen, tested visszanyeri újból elvesztett ruganyos erjét és szíved betelik határtalan szerelemmel, melyet csak ott, az illatos, az édes, a balzsamos levegő hazájában érezni igazán... Üdvözöllek te kedves szép vidék!

Hosszu távollét után viszont látlak ismét te völgy, ti zugó fenyvesek. Hallom újból a folyó hullámainak moraját... ismerlek mindnyájukat, pedig oly hosszú ideje, hogy elváltam tőletek!

Kedves nekem a hely, mintha szülőföldem volna. Igaz, hogy nagyszerűbb a vidék amott túl száz-meg száz mérföldnyire a hegyek mögött; talán szebbek Salzkammergut sötét zöld tavai, magasabbak Selvetz egekig meredő, hóval takart hegyei, Tyrol hosszan elnyúló hegylánczai — de azt az édes, esendes nyugalmat, melyet a fenyvesek közé rejtett kis furdő nyújt — fel nem találni sehol széles e világon.

És ha kora reggel, mikor még nyugalmas, esendes álmát alussza a furdő közönsége, mikor harmat borítja a zöld pázsitot s a felemelkedő égi test reá veti első enyhe sugarait a fenyvesre — kísértőlok az erdő fái közé: úgy érzem magam, mintha templomba járnék s mintha a nagy természet az isten háza volna s azok a sugár, magas büszke fenyők áhitattal hallgatnák az isteni kijelentést. És az ünneplés esendőt nem zavarja semmi nesz, sétáló nincs a közelben, a furdő alszik — csak magam járok egyedül, magányosan. Tanulok ilyenkor a természettől ezerféle dolgot, feltámadnak szívemben ismeretlen, talán csak szunyadó, talán nem is létező érzelmek s ha látom, hogy felc-

lé kuszó növény szeretettel öleli át a százados fenyő törzsét, azt hiszem, hogy a mindenható szerelemnek az az érzése köti e szelid növényt a hatalmas fához, mely e szívből száműzve van, melyet nem ismerek s talán meg sem tanulok soha sem...

És elbolyongok e fák között sokáig, hosszasan. Hátra tett kezekkel, lehajtott fővel sétálok a rengetegben, szívemben vágy támad egy ismeretlen valami után, lelkem eltelik édes, fájó érzélemmel, érzem, hogy körülöttem minden életet, szerelmet lehel s feltámad bennem ama jogosult kérdés, hogy miért e szív az egyedüli, melynek szeretni tiltva van s mely szerelmet érezni talán nem is fog soha sem...

Itt e hatalmas templomba érzem magam otthon igazán. Szívem erősebben dobog s úgy elfog a vágy magamhoz ölelni egy szelid, kedves, szép teremést, eltog a vágy szeretni és szeretettni valaki által, hisz az élet így üres, hasztalan, mint a gyümölcsfa, mely gyümölcsöt nem terem. Hiába való kísérlet. Hasztalan erőlködés. A végzet ellen küzdeni nem lehet s a végzet az, hogy szeretni nem tudok...

De hát miért nem? Lázad fel szívem a természet ez igazságtalansága ellen... a magas fenyők nem felelnek kérdéseimre, a nagy természet néma marad s én tovább bolygok bizonytalan utamon egymagam, magányosan.

A nap mind magasabba emelkedik. A fenyvesek sötétzöld lombjai örök árnyékba borítják e helyet. A nap meleg sugarai elvesztik erejüket, csak fényük az mi megmarad. A furdő-telep élénkülni kezd. A sétányt a sétáló közönség özönl el s pár perc múlva ismerős vidám társaságban találok magam.

A furdő évad most van a tetőpontján. Ha valamikor, úgy ez évben vidám mulatók zibongása veri fel az erdő néma esendőségét. Kirándulások a Csomád tetőre, a világhírű Szent Anna tóhoz, hól pajkos vízi tündérek úzik öfjőrként csintalan játékaikat, a séták a Solyomkörre, Aportetőre és Ludmilla-ra mind megannyi fűszerei a tusnádi furdő életnek.

A furdő birtokosság, élén az erélyes furdő igazgatóval mindent megtesz, hogy a furdőt emelje s költséget nem kimélve igyekszik kielégíteni a közönség minden igényét. A zene reggel a furdő előtt, délben és este a „Wandelsön“, délután az erdőben játszik. Egymást érik a táncmulatságok s alig, hogy kihevertük az egyik mulatság fáradságait, már ismét másikon kell résztvennünk. És a mi meglepő és páratlanul mondható a furdők között: annyi a tánczos annyi a fiatal ember, annyi a házassaladó, parthi számba menő ifjú, hogy van olyan leány, kire két-három gavallér is jut egyszerre.

Amott a sétányon szembe tűnik két testvér. A nagyobbik sugár, magas alak, barna arccsal, bizarr hajviselettel, szemekkel, melyeknek fényében elszedül a szegényhaladó, komoly magatartásával szeretettel néz hűgára, ki bájoló gyermekét magaviseletével, nővérével együtt rablánczra fűzte a furdő egész fiatal-ságát.

Ott egy hatalmas fenyő tövében egy a budapesti társaságban is ismert szép halvány szőke leány olvassa a „Karthausit.“ Távobabb egy fiatal menyecske sétál férje karjába kapaszkodva — az ember rögtön látja, hogy ide jöttek élvezni a mézes hetek gyönyöreit... és így tovább — szemem elfárad annyi sok szép leány, szép asszony szemléletén s úgy érzem magam, mintha virágos kertben járnék, körülöttem tavaszi pompában illatoznának a legszebb virágok s én élvezném illatjukat, gyönyörködnék szépségükben, üdeségükben s gyakran úgy tetszik mintha ez a szív hangosan feldobogva követelné természet adta jogait, hogy a másik pillanatban ismét egy kedvtűn, nyugodtan folytassa működését, mintha nem volna más rendeltetése, más célja, mint a vérkeringés eszközése.

És ha eljön az este s a sötétség fátyola reá ereszkedik a furdőre, ott hagyom a vidám társaságot: kimegyek a fenyveseim közé. Hallgatom azoknak titokzatos bugását. Szívom azt az enyhe, illatos, kéjes, tűde, balzsamos, nedves levegőt. Oda támaszkodom egy fa törzéhez s keresztbe fonva karjaim, viszszanézek a furdőre, melynek kivilágított ablakai elárulják az életet. A fenyők között áthangzó raj a vidámságot s a zene átszűrődő hangjai a gondtalan mulatózók csoportjait.

És éjszaka mikor a zibongó nappali élet után nyugalom terül el a furdő felett, mikor az éj sötét palástját reáterítette az erdő fái s a villák tetői fölé, mikor a csillagok milliárdjai enyhén örködnek az emberek fölött: fel-fel dobog egy-egy szép leány szíve a halk, esendes éjjeli zene alkalmával s felkelve puha fehér ágycsón, kikandikál a függöny redőnyei mögül: szíve hangosan dobog, arca kipirul az örömtől, hiszen a cigányok oly szépen, oly édesen huzzák az ő kedvenc nótáját...

Engem is felbresszt néha e dal. Felülök ágyamban. Tudom kinek szól e zene, hisz a szomszéd villák egyikéből hallatszik ide. Nehány pillanatig hallgatom a szívhez szóló hangokat. Szemeim lassanként lecsukódnak. Visszahanyatlom párnámra s csak félálomban hallok a jól ismert, de szívemnek ismeretlen hangokat: Minek is van szív s a szívben szerelem...

TUTSEK JÓZSEF.

Ujdonságok.

— **A király születése napja.** Augusztus 18-án, d. e. 10 órakor a király születése napján a helybeli róm. kath., az evangélikus és az izraelita templomban hála isteni tisztelet tartatott.

— **Búcsú ünnep.** A helybeli róm. kath. hitközség vasárnap, e hó 12-én ünnepelte temploma védőszenyének: szent Klárának napját. A misén Dr. Dunay Alajos celebrált nagyobb segédlettel. Az ünnepi szónoklatot Szirmay László plébános tartotta. Mise alatt a város hölgyeiből alakult énekhar Adámy Rezső zenetanár szakavatott vezetése mellett. Est ünnepi B. durr miséjét adta elő jó betanulással s kellő szabatsággal teljes zenekar kísérettel. Az ájtatosságot igen emelte Zűs Irma k. a. soloéneke (Benedictus) Mázor Elemér szép hegedűjátéka kísérete mellett, valamint Dr. Salacz Oszkár által énekelt „Ave verum“ Beethoventől. A templomot a város előkelősége egészen megtöltötte. Mise után Szirmay László plébános a szokásos „búcsúbéd“-et adta, melyen az istentiszteleten fungálókon kívül az állami, a közigazgatási hivatalok vezetői stb. részt vettek. Igen jó hatású volt a jeleu-voltakra Dr. Dunay Alajos pleb. szépen átgondolt tószta. A felekezetek közti békére emelte poharát, kiemelve, hogy valamint a Szent ünnep felekezeti különbség nélkül ily szépen összehozta a hívőket a templomban Isten dicsőségére: úgy hozza őket a szeretet, egyetértés a polgári élet minden fázisaiban a haza szolgálatára s üdvére. Az ünnep lefolyását jelezve, lehetetlen meg nem nevezni azon lelkes hölgyeket, kik fáradságtalanul, igazi kitartással iparkodtak tanulásuk s szép előadásuk által az istentisztelet fényét emelni Mihály Melánia s Emma, Konez Erzsike, Borsits Mariska, Zűs Irma, Rétly Ilonka, Józsa Jolán, Nemtusák Hortensia. Munkájoknak a sikeren kívül legyen jutalma azon tudat, hogy üdvös célt mozditottak elő.

— **Évzáró közgyűlés.** A helybeli társ. polgári leányiskola f. hó 13-án tartotta évzáró közgyűlését, melynek tárgyat a választmányok és tisztviselőknél leköszönése, s a pénztárosnak felmentése képezte. A közgyűlés ntű. Áchim Ádám méltató szavaira jegyzőkönyvileg fejezte ki elismerését a tantestületnek az évzáró vizsgán felmutatott szép eredményért egy-szersmind köszönetét fejezte ki az elnöknek és a választmányoknak, valamint Mocsónyi József, pénztárosnak is, kinek sikerült ez évben minden tandíj hátrálék nélkül zárni le számadásait, melyeket a közgyűlés megbízásából az elnök terjeszt föl a megyéhez az államegélyért való felyamodványnyal együtt. Fölkérte egyúttal a közgyűlés az elnököt és igazgatót az alakuló közgyűlésig az ügyek további vezetésére.

— **Szt. Hubertus napja** is elérkezett, a mi nagy szó a vadászat kedvelőinek. Már 16-án hajnalban több ifjú Nimrod ment ki a szarvasi határba puskával kutyával no meg egy kis elemozsiával, de ugyátszik a szarvasi határban az idén sem lesz nyul, mert vadászaink üres tarisznyával tértek haza, a mi pedig nem jó omen reájok.

— **Kérelem.** A helybeli polg. leányiskola évzáró közgyűlésének megbízásából fölkérem azon t. szülőket, kik leánygyermeküket az intézetbe járatni óhajtják, hogy az alakuló közgyűlés megtarthatása céljából nevéket az intézeti szolgánál kitett iven a jövő hét folyamán előre is följegyezni sziveskedjenek. Mocsónyi József, igazgató.

— **Halálozás.** M on s z p a r t Gyula a csáki uradalom érdemes számtartója folyó hó 15-én szívszélhűdés következtében meghalt, temetése nagy részvét mellett folyó hó 17-én d. e. 10 órakor ment végbe. A család a következő gyászjelentést adta ki: Monzpart Gyuláné szül: Németh Józsa saját, valamint özv. Monzpart Ignácné édes anyja, gyermekei: Erzsébet férj. Merza Mártonné, Dezső, István, Józsa, Gyula, János és László, testvére: Monzpart Etel férj. Fűrész Dénesné és számos rokon, ismerős nevében fájdalom telt szívvel tudatja szeretett férjének, illetve fiának és testvérnek M on s z p a r t Gyula uradalmi számtartónak élte 55-ik, boldog házassága 12 évében f. évi augusztus hó 15-én esti 8 órakor szívszélhűdésben történt gyászos elhunytát. A drága halott tetemei f. hó 17-én d. e. 10 órakor fognak a csáki sarkertben a róm. kath. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra tétetni. P.-Csáki 1894. aug. 16. Áldás, béke lengjen drága hamvai felett!

— **Színészet Szarvason.** P e s t i H á s z Lajos a kecskeméti színház igazgatója f. hó 25-én megkezdte előadásait Szarvason. Öröndetesen veszzük tudomásul e hirt annyival is inkább, miután Pestit és társulatát már egy ízben volt alkalmunk hallani, mint értesültünk ez idei társulata nagyobb és jőrebben bővelkedőbb a tavalyinál. Különb az előadásokról bővebben tudósítjuk majd a közönséget. P e s t i t i t k á r j a D e m é n y Albert már itt van és a bérletet szervezi.

— **Tapolcsányi Imre** kir. jbirósági albiró folyó hó 17-én kezdte meg hat hétre terjedő szabadság idejét.

— **Peres Pál** fogház őrt a m. kir. igazságügy-minister szeptember hó 1-től kezdve felmentette állásától illetve nyugdíjazta. Peres nyugdíjban tekintettel hosszú szolgálati idejére, egész fizetését kapta.

— **Helyreigazítás.** A városunkban hirdetett óvónői állásra pályázók kérvényeiket nem szept. 1-ig, hanem auguszt. 25-ig nyújthatják be a bizottság elnökéhez.

— **Jelentés.** A szarvasi ev. magyar vegyesnemű elemi népiskola takarékpénztárának az 1893—94-ik tanévi ezen intézmény fennállásának 13-ik évi eredményéről. A 9 hónapig tartott és sok tekintetben, úgy a tanítóra, mint a növendékekre nézve emlékezetes tanévben az összes beiratkozott 81 gyermek közül 23 betevő takarékoskodása folytán 25 frt és 44 krnyi pénzforgalmat csinált. Ugyanis a tavalyról bennhagyott 1 frt 84 kron kivül új betéti összeg 24 frt 60 kr-ra, tehát 10 frt 70 krral többre rug a tavalyi betétnél, amikor a betevők száma is 8-al kevesebb vala. Az összes 25 frt 44 kr betétből, ez évben 10 frt 41 krnyi megtakarított összeg további megtakarítás és kamatozás céljából, a városi takarékpénztárban bennhagyott. (Lásd a városi takarékpénztári részvénytársaságnak betéti könyvét s ott a 16 számú tőkekönyve 7453 folyószámát, a 82-ik lapon.) Az ügyből kifolyólag kívánatos, kellő ellenőrzés, úgy mint az elmúlt években, ezuttal is a helyi-lapban közzé t e t t e l e n t é s által, — de ezenkívül az iskola takarékpénztár kezelője által vezetett betéti-iv, napló és főkönyvbe való jegyzéssel, továbbá a szülők s betevő gyermekek által a betéti nyugtaiv, végre az illető iskolaszéki elnökség a főkönyvi számadás átvizsgálása által gyakoroltatott. Mindezekből az tűnik ki, hogy ezen takaréknak ügyo semmiképen sem lanyhult, ellenkezőleg, hogy minden unszólási befolyás nélkül, a kínálkozó alkalom nagyobb buzgalommal használtatván fel, szép virágzásnak indult, lévén különben is az ő egyedüli fő s végcélja az, hogy a nevelésben levő iskolás gyermekek általa g y a k o r l a t i l a g vezetessenek be a takarékoságnak áldott, s családi békét s minden tekintetbeni jólétét és boldogulást gyümölcsöző országába. Hogy nem valamely édesded, csak ábrándozó esalóásban látszunk ringatózni, hanem hogy valóban s amúgy igazában felelt meg ezen annyira üdvös céljának e takarékpénztári intézmény, kitűnik az azon o r k ö l e s i h a t á s b ó l, melyet gyakorolt a gyermekek és szülőkre vonatkozólag. M o c s k ó n y i Ágost, tanító az iskolai takarékpénztár kezelője.

— **Felülfizettek** az 1894. aug. hó 12-én tartott nyári táncmulatság alkalmával: Mélt. Gróf Bolza Gézáné 100 frt. Mélt. Gróf Bolza Géza 10 frt. Mélt. Gróf Überacker Frigyes 10 frt. Mélt. Gróf Bolza Pál 5 frt. Dancs Béla 4 frt. Boros Pál 4 frt. Dr. Lengyel Sándor 4 frt. Szirmay L. Árpád 2 frt 50 kr. Schwarzenbrunner János 2 frt. Lustig Miksa 2 frt. Wéber József 2 frt. Tajber Gusztáv 2 frt. Kvacala Jánosné 2 frt. Bedák Mátyás 1 frt 50 kr. Dunay Alajos 1 frt 50 kr. Medveczky József 1 frt 50 kr. N. N. 1 frt. Moeskönyi Ágoston 1 frt. Dr. Szemző Gyula 1 frt. Gaál Soma 1 frt. Réthi Sándor 1 frt. Laudisz Pál 1 frt. Popjak György 1 frt. Golian István 1 frt. Szikes Antal 1 frt. Dr. Salacz Oszkár 1 frt. Salacz Ferenczné 1 frt. Szüle Kálmán 1 frt. Bárány Béla 1 frt. ifj. Pohl Károly 1 frt. Blum Fülöp 1 frt. Stern Dávid 1 frt. Dr. Fuksz Ede 1 frt. Simon Károly 1 frt. Kmetz Mihály 1 frt. Borsitz Ignác 1 frt. Liska Sománé 1 frt. Roszjarovicz János 1 frt. N. N. 70 kr. Törzsök Ádámné 70 kr. Kiss János 50 kr. Szlovák Pál tanító 50 kr. Plavec Béla 50 kr. Grabenhoffer János 50 kr. Hajas István 50 kr. Dr. Krecsmárik János 50 kr. Bakay Géza 50 kr. Bakay Sándor 50 kr. Dauda Mihályné 50 kr. Nemtusák Flóris 50 kr. Bednár János 50 kr. Komlóvszki Lajos 50 kr. Kreiszler György 50 kr. Brandt Károly 50 kr. Sal Károly 50 kr. Sziráczy Gyula 50 kr. Waldner Ignác 50 kr. Schönfeld Mihály 50 kr. Glasner Adolf 50 kr. Ponyiczki Máté 50 kr. Krecsmárik Endre 50 kr. Bezech tiszt. 50 kr. özv. Deák Ignáczné 50 kr. Simon János 50 kr. N. N. 50 kr. Gaál Gyula 50 kr. Rainer Ferencz 50 kr. Varga Sándor 50 kr. Tóth Mihály 50 kr. Lestyan Pál 40 kr. Melis György bíró 20 kr. ifj. Blaskó András 20 kr. Gyalai Simon 20 kr. Liphay György 20 kr. Székely János 20 kr. Palkovics A. 20 kr. ifj. Gaál János 20

kr. Lódi János 20 kr. Jeney György 20 kr. Weisz vasuti pénztárnok 10 kr. Szekeres Kálmán 10 kr. Ruzsicska György 10 kr. Prorok Vilma 10 kr. Kondacs Mihály 10 kr. N. N. 10 kr. N. N. 10 kr. Felülfizetések Összege 194 frt 80 kr. Az összes bevétel 300 frt 80 kr. Az összes kiadás 93 frt 22 kr. tiszta jövedelem 207 frt 58 kr. Fogadják az igen tisztelt hölgyek és urak halás köszönetemet az egylet nevében, hogy becses személyük jelenlétével nyári mulatságunkon résztvenni — és pénztárunkat anyagilag segíyezni méltóztattak. M a y e r F r i g y e s, egyt. pénztárnok.

C S A R N O K.

U t i r a j z.

(Napló-töredék.)

Nagy-Zell, 1894. aug. 5.

Itt volnék tehát — Fügenből jövet, a zsilli völgy központján, de még nem tudom véleményemet nyilvánítani az emberekről. Nagy különbség van Zell és Fügen között, pedig alig vannak néhány órányi távolságra egymástól, Fügenből nem szivesen távoztam, bár vendégülöm igen borsos számlával lepott meg. Szobám szép volt, — jól étkeztem, a személyzet ellen sem lehetett kifogásom, mégis egy napra három forintot fizetni ilyen kis helyen — sok pénz. Hanem hát a zsilli völgyben annyi utas jár, hogy a vendéglősök elébb megírják számlájukat, mielőtt a vendég letenné, holmiját. Fügen egyébiránt igen nyugodt és csendes hely; lakói, dacára életvidor külsejöknek, nem látszanak sok vizet zavarni; a vidék kellemes, úgy, hogy az ember oly jól érzi magát, mint talán sehol másutt. Az éjjel csak úgy szakadt az eső és most is újabb rohammal fenyegetett. Ma megismerkedtem a vendéglőben egy magyar szobrászsal. Nagyváradi gyerek és nagyon művelt. Elhatároztuk, hogy még ma megismerkedünk. Nagy Zell vig népével. A felhők lassankint szétszakadoztak, barátságos napsugár hatolt keresztül rajtuk, a hófötte hegygerincek előtűntek s a vihar utóhatása szűnni kezdett. Alig indultunk meg, az idő szépre fordult, csak a hegycsúcsokat takarta még sűrű setét felhő. Mikor aztán azokon is tisztulni kezdett, láttuk a frisen esett havat. Azt az ormot is egészen hó födte, melyet tegnap meg másztam.

Különb az a kilátás le a völgybe kedves és vonzó a legelő, az alpesi házak, a vizesékek és erdősegek a legszebb látéképet nyújtják; a zsilli patak lenn a völgyben rohan tova, egy pásztor jodler dalát fújja — mi természetesebb tehát, hogy itt az idgen is igen jól érzi magát. Ehhez járul, hogy a zsilli völgy lakosait kiváló udvariasság és előzékenység jellemzi; tréfas természetük sem ismeretlen.

Félhárom felé értünk Zelbe, mely mint Zilli a patak mellett fekszik, szép temploma és még szebb vidéke van. Az új vendéglősnél szálltunk meg, kinek volt rá gondja, hogy ne unatkozzunk. Hamar kaptunk enni s emellett a koresmáros bohókás ungránozásában gyönyörködöttünk. Tudatta velünk, hogy délután tánc lesz alatt a koresmaszobában. Mi addig is a templomot néztük meg. Szép, izléses épület, türhetően kifejtve, benn minden tiszta és csinos. Azután egy kis körutat tettünk, kerestük a szebb pontokat, mert szobrász társam még egy hétig szándékszik itt maradni.

Útveletem Ostende-ig láttamoztattam, bár nem tudom bizonyosan, hogy el megyek-e oda. Este felé fogadónkba tértünk vissza, beültünk az ivóba, hogy lássuk, hogy mulatnak a ziliek. A tiroli szokástól eltérőleg, általán sört ittak. Épen vasárnap lévén láhattuk ünnepi nemzeti viseletöket. Megjegyzem, hogy e nép viselete minden völgyben lényegesen különbözik egymástól. Ruházatukat leírni nem tartom szükségesnek, mert azok a jelmezek, melyeket, estélyeken látunk, egyenlő ezekkel.

Amint mondtam, a zsilli völgy lakosai az idegenek iránt udvariassok, előzékenyek, modorukban simák, tudnak becsületet, anélkül mégis, hogy velök született nyíltságukat és becsületet igazlelkűségüket metagadnák; de e mellett egész külsejök érzékieséget árul el, mintha csak életük főcélja csupán a vig élet volna. Mikor az ivóba léptünk, a koresmáros egyik asztalnál a cziterát hangolta, — épen játszani akartak rajta. Nagy előzékenységgel külön asztalhoz ültetett beunünket, hounét mindent kényelmesen láthattunk. A szoba, mint minden tiroli szoba és ház, fából volt, meggyalulva ugyan, de sem meg nem festve, sem ki nem fényesítve. Az asztalok és padokdurvák, rajtok semmi czifraság. A nagy cserépkályha legalább hatod-részt elfoglalta a külömben tágas szobának. Az asztalok körül férfiak és leányok ültek festői öltözetben, vigan csevegtek és ittak, egyszer-másszor biztatgatva a koresmárost, hogy kezdje már el a zenét Hazai dalokat énekeltek, sajtáságos jodlerozással, de ez nem tartott sokáig; úgy látszott, hogy a tánczot leste mind, A

szoba hátsó részében vig mulatók ültek, akik közül különösen egy tűnt ki, hirtelen hevessége által. Már jó ideje czivódott egy másikkal, előttünk teljesen érthetetlen nyelven. Mert mi ép oly kevéssé értjük meg a tiroli tájszólást, mint a tiroli nem ért meg minket, ha ide jönne hozzánk és hallaná a német nyelvet. Egyszer csak még tüzeesebben kezdenek beszélni, nagyot ütnek az asztalra, mit egy gúnyszó követ, — az egyik keresztül ugrik az asztalon, ledobja dolmányát, — a másik neki, — mindjárt összekapnak. Nagy zavar támad, de a pinczérnő az egyiket gyorsan karon graadja és kitolja az ajtón. Most mind elkezdnek kiabálni: „Nem itt benn, nem itt benn, odakünn, odakünn!” Egy gypes helyre szalad mindenki, a küzdők nyakkendőjüket övükbe dugják és egymásra rohannak. Mindez egy pillanat műve. Kezdetben, csak akad egy-kettő, aki csitítani akarja a verekedőket, de a többiek félrehúzzák a békéltetőket, mert ezeknek — úgymond — meg kell verekedniök. Lehetetlen leírni azt a düht és hevességet, melylyel a küzdők egymást a földre teperni és egymás testéből egy darabot kiharapni igyekeztek. Végre az egyik megingott és egy zuhanással ott feküdt elterülve a földön. A körül álló nagy tömeg élénk örömkialtásban tört ki. A győző félreugrott, néhány érthetetlen szót mormogott, s azután az ivóba sietett vissza, s legyőzött, kinek csak inge volt elszakadva, szintén oda tért vissza. És ezzel mindennek vége volt. Mikor a koresmárost a verekedés oka és szabályai felől kérdeztük, azt felelte, hogy az előtt napirenden volt, hogy az, a ki bizott ereje és ügyességében, fogadásból megverekedjék azzal, aki magát nem tartotta alább valónak amannál. Ez a verekedési visketeleg nagyon is általános volt, míg csak a hatóság közbe nem lépett, és azt megfelelő bürtön — és botbüntetés terhe alatt el nem tiltotta. Ezóta ritkábban verekesznek, de egészen még sem hagyják abba. Ha két legény találkozik egymással s az egyik hüvelykével egyet füttyent, a másiknak meg kell velo verekedni, különben meg van gyalázva. És gyakran mily borzasztó dühvel verekesznek! Kiütik egymás szemét, vagy leharapják orrát; és ily megcsontított nem is ritkaság a Zilli völgyben. Most már csak a földhöz csapás divatozik, hanem azért a minap az egyik legény mégis kiharapott egy darabot vetélytársának állából. A közönséges népnek még igen tetszik a verekedés; a hatalmas verekedőt, ügyes tánczost és jó cziterást nagyra becsülik.

Mikor a verekedésnek vége volt, mindeuki visketeleg a koresmába. Tánczolni akartak, de a koresmáros még nem volt rendben, énekelni kezdtek hát újra. A rendkívüli környezet, festői öltözékek, a fülbemésző jodlerozás amint azt a hegyi lakók értik, főlésesen illettek egymáshoz; és még hozzá ezek a magas szépalkatú férfiak, vonásaik kifejezők, tekintetük áthatók, egész alakjuk hatalmas, — elmondhatom, hogy ily szép férfiakat nem láttam sehol. Mikor sötétedni kezdett, fellhangzott a zene, az ifjúság gyorsan tánczra perdült, melyet a párok művészi egybe-fonódása és ügyes fordulatai tettek érdekessé. Amott egy ifjú legény ugrott egy nagyot, lábait hátravetve a levegőben ösz-szecsapta, a mellett tapsolt a kezével és czombjain és újjáival a Castagnottet utánozta; s miután mindezt hihetetlen gyorsasággal végig cselekedte, akkorát dobantott a padlón és rikontolt hozzá, hogy az ember azt hihette, hogy most ennek van a legszeleőbb kedve ezen a világon. Feltűnő volt, hogy a leányok jobban törődnek a férfakkal, mint ezek a leányokkal. Itt persze a férfiak teszik a szép nemet.

Miután megvacsoráztunk, ismét lementünk a vígadók közé. Még javában folyt a táncz, — minket is felszólítottak, hogy tánczoljunk; — én, nem fogadtam el a felhívást, de Szomorj barátom kedvet kapott és eljárt egy keringőt. Mind félreállottak és hagyták tánczosnőjével egyedül tánczolni. „Ért hozzá, — szépen tánczol?” járt a bírálat szájáról-szájra! Csak most kérdezték meg, hogy hova valók vagyunk? Mikor megmondtuk, hogy magyarok, az egyik mindjárt közelebb lépett és kezdte dicsérni a Duna vidékét. Ő is volt már a magyar fővárosba. Ime — így szól, — mi is tudunk vigan lenni mint a magyarok! Még sokáig beszélgettünk utazásról, egyről másról, midőn az egész társaság, mintegy varázsütésre, egyszerre szétozlott. Mi is csakhamar csinos hálósobánkba vonultunk vissza. „Lássák uraim, — szól a koresmáros, — így megy ez itt, majdnem minden vasárnap, hát még a jövő vasárnap, akkor lesz a búcsúnk, — akkor lesz ám még csak a hadd el hadd!”

De hol leszek én már egy hét mulva?

A Zilli völgyben már bizonyosan — nem!

Gaál Károly.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

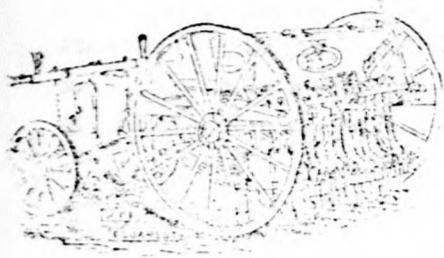
S Z I K E S A N T A L.

SCHLICK-féle

vasöntöde gépgyár rész-
vénytársaság
BUDAPESTEN.

Gyár és irodák IV. ker. külső váci-út. 29—35
Városi iroda és raktár Fodmanicki utca 14.
Fiók raktár Kerepesi-ut 77. szám

Gőz- és jágánycséplő-készületek

számos első díjjal kitüntetett szab. Schlick-féle
2 és 3 vasu ekék, mélyítő és egyetemes
acél ekék, eredeti SCHLICK és VIDATS-féle egy
vasu ekék, talajmivelő eszközök valamint
Schlick féle szab., Haladás, sorbavetőgépek
Takarmánykészítő gépek, darálók őrlőmalmok
és mindennemű gazdasági gépek Eredeti ame-
rikai kéveköto és marokrakó arató- és fűka-

száló gépek szállítható mezei vasutak stb
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.
Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak.

Hirdetmény.

Néhai özv. Belopotoczky Jánosné Kossuth
utca 99-ik számú háza szabadkézből eladó.

Esetleg Szent Mihály napjától kezdve haszonbérbe adó
Értekezhetni.

Mikolay Pállal.

Eszenciákat.

rum, cognac, mindenne-
mű szeszes italok asztali
likőrök és különle-
gességek azonnal
elhízáhatatlan elkészí-
tésére a legkitünőbb mi-
nőségben szállítok.

Azonfelül ajánlok 80 fokú vegyileg tiszta
e s z e n c z i á t kellemes ízű boreczet és
közön éges eczetek gyártásához. Leírás és
használati utasítások ingyen mellékelteknek

Kiváló eredményért kezeskedek.

Arlapot bérmentve küldök.

Pollák Károly Fülöp

Eszenciák-különlegességek gyára.

Prága.

Megbízható ügynökök kerestetnek.

Üzlet megnyitás !

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni,
hogy Szarvason a tűzok utczai „Kuch“-féle házban ujonnan be-
rendezett

Vaskereskedést nyitottam.

Örömmel jelenthetem, hogy kiváló minőségű czikkeimet, konyha
és gazdasági felszereléseimet eredeti forrásokból közvetlenül
szereztem be, ennél fogva a legjutányosabb árak mellett is szolgáltatom ki.

Magamat és üzletemet a tisztelt közönség nagy becsü pártfogásába
ajánlva vagyok

Szarvason 1894 augusztus 1-én.

„Kuch M. és T. utóda“ czég
tulajdonosa: Grabenhófer János,
vaskereskedő.

SZIKES ANTAL könyvnyomdája

S Z A R V A S O N

ELVÁLLAL MINDEN A K Ö N Y V N Y O M D Á S Z A T K Ö R É B E V Á G Ó M U N K Á K A T, Ú G Y M I N T

D I S Z E S S Z Á M L Á K, J E G Y Z É K E K É S T U D Ó S Í T Ó L E V E L E K,

E L J E G Y Z É S I É S E S K E T É S I K Á R T Y Á K I Z L É S E S M E G H I V Ó K É S T Á N C Z R E N D E K S Z I N E S N Y O M A S A G Y A R A N Y O Z Á S S A L

É T L A P O K, V Á R O S I É S K Ö Z S É G I H I V A T A L O S N Y O M T A T V Á N Y O K,

J E G Y Z É K E K C Z I M-, A S Z T A L I- É S N É V J E G Y E K, G Y Á S Z L A P O K K I M U T A T Á S O K I D Ő S Z A K I I R A T O K s t b.